

Bilaga 5.

Mål och krav på förmåga i Försvarsmaktens regleringsbrev

Försvarsmaktens omställning (RiR 2014:4)

Bilaga 5

Mål och krav på förmåga i Försvarens regleringsbrev

Här följer en genomgång av väsentligare förändringar i regeringens verksamhetsmål och krav på operativ förmåga för Försvarensmakten som det framgår av regleringsbrev för 2000–2013. Citat är markerade med kursiv stil.

REGLERINGSBREVET FÖR 2000–2001

I regleringsbrevet för 2000 finns vid uppgiften att försvara Sverige mot väpnat angrepp ett krav på *förmåga som skapar handlingsfrihet att hantera förändrade förutsättningar i framtiden*. Detta krav har utgått i 2001 års regleringsbrev.

Vid uppgiften territoriell integritet har för 2001 tillkommit ett krav på förmåga att kunna samverka med andra myndigheter.

Vid uppgiften att bidra till fred och säkerhet i omvärlden har kraven på förmåga byggts ut och blivit mer detaljerade. Exempelvis kravet på att kunna delta i fredsframtvängande och fredsbevarande insatser med markförband kompletterats. Från och med 2001 gäller även att Försvarensmakten ska kunna samverka med andra länder

När det gäller uppgiften att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred har för 2001 tillkommit att Försvarensmakten också ska ha förmåga att ställa resurser till förfogande vid räddningstjänst och därutöver kunna lämna stöd till andra myndigheter.

REGLERINGSBREVET FÖR 2002

För uppgiften att bidra till fred och säkerhet i omvärlden har tillkommit, utöver att kunna planera och genomföra insatser, också att kunna utvärdera dessa.

För uppgiften att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred har den 2001 tillkomna förmågan att ställa resurser till förfogande vid räddningstjänst och därutöver kunna lämna stöd till andra myndigheter utgått.

REGLERINGSBREVET FÖR 2003

För varje uppgift har tillkommit att Försvarensmakten *alltid* ska kunna ha respektive förmåga. I övrigt överensstämmer skrivningarna med 2002 års regleringsbrev.

För att underlätta orienteringen anges nedan de delar av 2003 års regleringsbrev som avser verksamhetsmål och förmågekrav. Skälet till att inte motsvarande delar av 2000 års regleringsbrev anges, är att 2003 års regleringsbrev är det första som är tillgängligt elektroniskt.

- *Vad avser uppgiften att försvara Sverige mot väpnat angrepp skall Försvarensmakten alltid*

- *ha förmåga att möta olika former av informationsoperationer och därigenom bidra till samhällets totala motståndsförmåga,*

- ha förmåga att upptäcka och möta begränsade angrepp mot Sverige som sker med i första hand fjärrstridsmedel, eller hot om sådana,

- ha förmåga att i samverkan med övriga delar av totalförsvaret vidta skyddsåtgärder vid begränsade insatser mot civila och militära mål,

- ha förmåga att upptäcka och möta intrång av stridskrafter på vårt territorium samt

- ha förmåga att förebygga och minska verkningar vid angrepp med nukleära, biologiska och kemiska stridsmedel (NBC) och bidra till samhällets totala motståndsförmåga mot sådana.

Försvarsmakten skall ha beredskap för att på kort sikt (högst ett år efter regeringens beslut)

- kunna utveckla förmåga till skyddsåtgärder som bidrar till att samhället kan motstå bekämpning av samhällsfunktioner och infrastruktur samt

- kunna utveckla ytterligare förmåga att möta angrepp med fjärrstridsmedel samt begränsade luftrörliga insatsstyrkor.

Försvarsmakten skall vidare på medellång sikt (inom fem år efter regeringens beslut), efter anpassningsåtgärder, kunna utveckla förmåga att möta mer omfattande militära angrepp i form av samordnade operationer.

Försvarsmakten skall vidare skapa en grund för att på lång sikt (i ett tioårsperspektiv) kunna utveckla förmåga att möta flera olika typer av väpnade angrepp, även sådana med mera omfattande operationer inkluderande utnyttjandet av NBC-stridsmedel.

● Vad avser uppgiften att hävda Sveriges territoriella integritet skall Försvarsmakten alltid

- ha förmåga att upptäcka och ingripa mot kränkningar av territoriet och särskilt i Östersjöområdet snabbt kunna öka denna förmåga i anslutning till akuta kriser,

- ha förmåga att upptäcka och avvisa säkerhetshot i samverkan med andra myndigheter samt

- ha förmåga att tidigt upptäcka NBC-insatser i närområdet.

● Vad avser uppgiften att bidra till fred och säkerhet i omvärlden skall Försvarsmakten alltid

- ha förmåga att i samverkan med andra länder planera, genomföra och utvärdera fredsbevarande operationer, främst i Europa och dess närhet, men även globalt,

- ha förmåga att i samverkan med andra länder planera, genomföra och utvärdera fredsframtingande operationer i Europa och dess närhet,

- ha förmåga att kunna skydda sig mot begränsade NBC-angrepp,

- ha förmåga att lämna stöd till fredsfrämjande och humanitär verksamhet, främst i Europa och dess närhet samt

- ha förmåga att i samverkan med andra länder planera, genomföra och utvärdera övningsverksamhet inom ramen för det säkerhetsfrämjande samarbetet, främst i närområdet.

På medellång sikt (inom fem år efter beslut av regeringen) skall Försvarsmakten med mindre styrkor kunna delta i fredsframtingande operationer även globalt.

- *Vad avser uppgiften att bidra till att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred skall Försvarmakten alltid*

- ha förmåga att samverka med civila myndigheter och ha förmåga att ställa resurser till förfogande.

Kraven på förmåga att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred skall inte utgöra en utgångspunkt för Försvarmaktens utformning och omfattning men skall beaktas i den operativa och territoriella planeringen, vid planering av övningsverksamhet samt när det gäller tillgänglighet till vissa resurser, såsom materielslag och förnödenheter.

REGLERINGSBREVET FÖR 2004

Regleringsbrevet för 2004 innehåller inte några förändringar vad avser verksamhetsmål och förmågekrav jämfört med 2003.

REGLERINGSBREVET FÖR 2005

I regleringsbrevet för 2005 har tillkommit en relativt detaljerad inledning på övergripande nivå. Det handlar om att målet är att upprätthålla den territoriella integriteten, förebygga att angrepp på viktiga funktioner samt fredsfrämjande insatser internationellt. Det handlar också om att kunna ha förmågan att höja förmågan att möta olika former av hot och att skydda verksamhet eller objekt vid en försämrad utveckling. Till sist ska Försvarmakten kunna klara att på sikt utveckla en omfattande försvarsförmåga om det skulle ske en allvarlig och varaktig säkerhetspolitisk försämring.

Inledningen lyder så här i sin helhet:

Målet för verksamhetsområdet är att det militära försvaret, inom ramen för sin huvuduppgift, förmågan att kunna föra väpnad strid, skall uppnå den förmåga och genomföra de insatser som anges nedan.

I- Försvarmakten skall övervaka vårt territorium, kunna upptäcka och avvisa kränkningar och i samverkan med andra myndigheter hävda vår territoriella integritet. Vidare skall Försvarmakten bidra till att upprätthålla Sveriges självständighet genom att avhålla från respektive avvärja försök att ta kontroll över viktiga funktioner eller försök till otillbörlig påverkan på vårt agerande. Försvarmakten skall bidra till att förebygga och hantera kriser i vår omvärld genom att medverka i fredsfrämjande insatser.

II- Vid en försämrad utveckling utgår kraven från att vi samtidigt med detta måste kunna hantera händelseutvecklingar och möta olika former av hot. I ett sådant läge ställs ökade krav på att kunna skydda verksamhet eller objekt samt att kunna bistå andra myndigheter, bland annat vid insatser mot terrorism eller sabotageverksamhet. Vidare ställs ökade krav på inhämtning, utbyte och analys av information och underrättelser i syfte att kunna upptäcka hot och aktörers förmåga och avsikter. Fler samordnade taktiska övningar behöver kunna genomföras, liksom insatser i syfte att öka förmågan och för att demonstrera politisk vilja. Försvarmakten skall också kunna förstärka pågående internationella insatser samt kunna höja sin

förmåga till fredsframtvängande åtgärder, inte minst för att öka uthålligheten.

III- Försvarsmakten skall också, efter allvarlig och varaktig säkerhetspolitisk försämring och successiva beslut av riksdag och regering, kunna utveckla förmåga att möta olika former av mer omfattande militära operationer som hotar Sveriges fred och självständighet. Uppgiften ställer krav på att kontinuerligt upprätthålla grundläggande kompetenser, för att på sikt kunna utveckla en mer omfattande försvarsförmåga. Försvarsmakten skall tillsammans med andra myndigheter följa omvärldsutvecklingen i en rad olika avseenden så som säkerhetspolitisk, militärteknisk och doktrinär utveckling. Syftet är att kunna identifiera nya eller förändrade behov av förmågor och kompetenser. Forskning, studier, materielutveckling och försök behöver bedrivas för att utveckla nya förmågor och kompetenser. Vidare måste nya och befintliga förband kunna utvecklas för att därigenom tillägna sig olika förmågor och funktioner. Allt mer av kompetensutvecklingen kan göras i samarbete med andra länder. Detta med syftet att öka kompetensen för att på sikt kunna genomföra gemensamma operationer inom mark-, sjö-, luft- och informationsarenorna.

Denna text finns endast med i regleringsbrevet för 2005.

De operativa förmågorna territoriell integritet och internationella insatser har slagits ihop i 2005 års regleringsbrev. Kravet att Försvarsmakten *alltid* ska klara detta har utgått. Dessutom har delförmågorna försvara Sverige och lämna stöd till det civila samhället utgått. I stället har det tillkommit två nya förmågor, som återges nedan.

II - Vad avser förmåga att vid ett försämrat omvärldsläge kunna hantera händelseutvecklingar och hot som kan drabba Sverige samt kunna öka förmågan till internationella insatser skall Försvarsmakten:

- Kontinuerligt följa omvärldsutvecklingen, analysera aktörers verksamheter, förmåga och avsikter. Detta ger bl.a. underlag för beslut om höjning av Försvarsmaktens operativa förmåga nationellt eller internationellt. Härvid är underrättelseverksamheten och internationellt utbyte av särskild vikt.

- Efter beslut höja beredskapen i insatsorganisationen för att kunna hantera allvarliga hot mot vår säkerhet eller för att kunna förstärka pågående internationella insatser.

- Möta ökade krav på att skydda verksamhet eller objekt samt kunna bistå andra myndigheter bl.a. vid insatser mot terrorism eller sabotageverksamhet.

III - Vad avser förmåga att efter allvarlig och varaktig försämrad omvärldsutveckling och successiva beslut av regering och riksdag kunna utveckla förmåga att möta olika former av mer omfattande militära operationer som hotar Sveriges fred och självständighet skall Försvarsmakten:

- Upprätthålla grundläggande kompetenser, särskilt för väpnad strid, för att på lång sikt kunna utveckla förmåga att möta mer omfattande militära operationer. Detta medför dock inte något krav på ytterligare förband i insatsorganisationen utöver de som blir en följd av ovan redovisade

uppgifterna I och II. För att uppnå ovanstående förmåga skall Försvarsmakten:

Tillsammans med andra myndigheter följa omvärldsutvecklingen i en rad olika avseenden inklusive militärteknisk och doktrinär utveckling. Syftet är att kunna identifiera nya eller förändrade behov av förmåga och kompetenser.

Bedriva studier, materielutveckling och försök samt lägga forskningsuppdrag för att utveckla ny förmåga och kompetenser. Vidare måste förmåga finnas att kunna utveckla nya och befintliga förband för att därigenom utveckla förmåga och funktioner.

Bedriva kompetensutveckling delvis i samarbete med andra länder. Detta för att uppnå ökad kompetens att på lång sikt kunna genomföra gemensamma operationer inom mark-, sjö-, luft- och informationsarenorna.

Dessa två förmågor är till stora delar sammanfallande med vad som står i avsnitt II och III i inledningen. Alltså i stort sett en upprepning.

REGLERINGSBREVET FÖR 2006

Som nämns ovan har redan i 2006 års regleringsbrev den 2005 införda relativt omfattande tredelade inledningen utgått.

Övriga förändringar är som följer.

Beträffande förmåga I (hävda territoriell integritet och medverka i fredsfrämjande insatser) har kraven på samverkan med andra myndigheter och utveckling av internationella samarbeten utgått när det gäller att upptäcka kränkningar. Vidare har kravet på att skydda verksamhet eller objekt och kunna bistå andra myndigheter vid insatser mot terrorism eller sabotageverksamhet flyttats till förmåga II. Så omnämns också att den nordiska snabbinsatsstyrkan (NBG 08) ska kunna vara en av de insatser som ska vara av bataljons storlek. Inte längre nämns att ett antal faktorer måste vägas samman vid bedömningen av vilket slags insats vi ska bidra med och när det ska ske.

REGLERINGSBREVET FÖR 2007

Beträffande förmåga I (hävda territoriell integritet och medverka i fredsfrämjande insatser) har vissa preciseringar skett. Bland annat står Nato nämnt som samverkanspartner när det gäller att leda, planera och följa upp deltagande i insatser.

Nytt är det 2002 slopade kravet på att Försvarsmakten med tillgängliga resurser även ska kunna bistå andra myndigheter vid skydd av prioriterade samhällsfunktioner och infrastrukturer.

Beträffande förmåga II (att vid ett försämrat omvärldsläge kunna hantera händelseutvecklingar och hot samt kunna öka förmågan till internationella insatser) har några nyheter tillkommit. Vid första delförmågan nämns att omvärldsbevakningen även ska utgöra underlag för beredskapshöjningar, och inte endast höjning av operativ förmåga. Den andra delförmågan har utökats från att omfatta att kunna förstärka pågående internationella insatser till att omfatta förmågan till desamma generellt, det vill säga det behöver inte vara pågående. Den tredje delförmågan har utgått.

Tre nya delförmågor under förmåga II har tillkommit. De lyder så här:

Försvarsmakten skall i samverkan med andra myndigheter tidigt kunna upptäcka CBRN-händelser inom Sverige och i närområdet.

Försvarsmakten skall kunna genomföra underrättelse- och säkerhetsoperationer enskilt eller i samverkan med andra myndigheter.

För att möta hot eller insatser mot civila mål och vid insatser mot terrorism eller sabotageverksamhet skall Försvarsmakten efter beredskapshöjningar med ökad uthålligheten och ambition kunna bistå andra myndigheter vid skydd av prioriterade samhällsfunktioner och infrastrukturer. Försvarsmakten skall även kunna bidra till samhällets samlade förmåga att hantera svåra påfrestningar i fred.

Med den sista meningen i tredje stycket har den 2002 slopade uppgiften att kunna bidra till samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar i fred åter införts.

I övrigt är det inte några väsentligare förändringar jämfört med föregående års regleringsbrev.

REGLERINGSBREVET FÖR 2008

Den enda väsentliga förändringen i 2008 års regleringsbrev återfinns vid förmåga I (hävda territoriell integritet och medverka i fredsfrämjande insatser). Den sjunde delförmågan har utökats med att med kort varsel kunna evakuera egen personal från internationella insatser.

REGLERINGSBREVET FÖR 2009

I regleringsbrevet för 2009 sker vissa förändringar.

Vid förmåga II (att vid ett försämrat omvärldsläge kunna hantera händelseutvecklingar och hot samt kunna öka förmågan till internationella insatser) har det skett följande förändringar.

Tredje och fjärde delförmågorna – att upptäcka CBRN-händelser och att kunna genomföra underrättelse- och säkerhetsoperationer – har utgått. Dessa finns redan vid delförmåga I (hävda territoriell integritet och medverka i fredsfrämjande insatser), men har sedan regleringsbrevet 2007 också funnits vid delförmåga II.

I övrigt har vid delförmåga II tillkommit att Försvarsmakten ska samverka med andra myndigheter vid omvärldsbevakningen (första stycket). Vilka myndigheter som avses specificeras inte.

REGLERINGSBREVET FÖR 2010

2010 sker en radikal förändring i regleringsbrevet. Innehållet beträffande verksamhetsmål och operativ förmåga har krympt väsentligt och samtidigt skiftat fokus. Samtidigt har Försvarsmaktens instruktion utökats. Under rubriken Operativ förmåga finns sedan 2010 följande skrivet i regleringsbrevet.

Försvarsmakten ska, för att lösa myndighetens uppgifter, ha en operativ förmåga som möjliggör att Försvarsmakten kan genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen.

Vidare ska Försvarsmakten ha förmåga att periodvis upprätthålla en planerad snabbinsatsberedskap motsvarande ramnationsansvaret i EU:s stridsgruppskoncept. Försvarsmakten ska under 2010 även utveckla sin

förmåga för att, i enlighet med prop. 2008/09:140 på några års sikt ha förmågan att:

- *över tiden hålla cirka 2000 personer ur insatsorganisationen insatta, nationellt och internationellt samt*
- *kontinuerligt delta i upp till fyra förbandsinsatser varav minst en ska kunna vara av bataljonsstridsgruppsstorlek.*

REGLERINGSBREVET FÖR 2011–2013

Från och med 2011 har verksamhetsmål och krav på operativ förmåga helt utgått i regleringsbrevet. I stället hänvisas till att Försvarsmakten ska redovisa sin operativa förmåga utifrån de uppgifter som anges i myndighetens instruktion.